

LIBERAN UNGDOM

#2016:4

Ledare:

2016 närmar sig sitt slut och jag blickar tillbaka och inser att jag inte kommer sakna en sekund av det här året. Trots motgångarna detta år är det dags att blicka framåt. Efter att 2016 levererat tragedi efter tragedi ser utsikten för framtiden väldigt dunkel ut. Samtidigt kommer jag på mig själv i tanken att jag låter som mina ideologiska motståndare som röstade för Brexit och Donald Trump. För den som tror att vi har vår bästa tid framför oss är det dags att blicka framåt, istället för att sörja ett skitår.

Vi måste inse att vägen till den liberala utopin inte är kantad av framgångar. Det kommer komma bakslag som är svåra att hantera, men som ger oss en lektion om hur vi ska lyckas nästa gång. 2017 är ett år av nya möjligheter och framsteg. Vi närmar oss valet 2018 och måste se till att det blir ett maktskifte där liberaler segrar mot nationalister, konservativa och socialister.

Vad som än händer så kommer vi liberaler alltid återhämta oss och fortsätta kämpa för en friare värld - som vi alltid har gjort. Eftersom vi aldrig kan tänka oss att leva på något annat sätt. Det som skiljer optimisterna från pessimisterna är att de alltid ser att det finns något värt att kämpa för.

”Det märkligaste med framtiden är att den så småningom kommer att kallas för den gamla goda tiden.” – Ernest Hemingway

Anders Viking Pettersson
Redaktör

Liberal ungdom #2016:4

INNEHÅLL

12 TEMA: OPTIMISM

4. Hänt i LUF-landet

8. Porträttet: Emma Holten

12. ”The bright side of life”

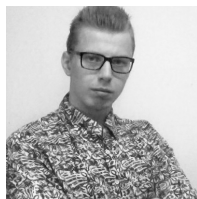
20. Är det Timbros fel?

26. Ordförandekrönika

28. Kultur – vuxna människors hobby eller ett djupare värde?

Redaktion och produktion

Kontakta redaktionen på mav.pettersson@gmail.com

Anders Viking Pettersson
Redaktör

Freddy Karlsson
Illustratör

Maria Bark
Illustratör

Sigrid Rydell Johnson
Skribent

Clara Eklöf
Skribent

Hannes Rudsäter
Skribent

Ansvarig utgivare
Thea Andersson

Grafisk form
August Ekman Öhrn

Layout och redigering
Thea Andersson

Tryck
Danagård Litho

Omslag
Freddy Karlsson

Medverkande i detta nummer
Robin Nyman, Max Sjöberg

ALLA BILDER LICENSIERADE UNDER CREATIVE COMMONS
OCH FINNS VIA FLICKR OM INTE ANNAT ÄR ANGIVET

Liberal ungdom ges ut av Liberala ungdomsförbundet och utkommer fyra gånger om året.

LUF är Liberalernas ungdomsförbund, och verkar för individuella rättigheter, marknadsekonomi och global frihet. Bli medlem på luf.se.

HÄNT I LUF-LANDET

LUF GOTLAND HAR NY ORDFÖRANDE

Som en fågel fenix har LUF Gotland rest sig ur askan och återuppstått. Den nya distriktsordföranden som kommer leda distriktet heter Anna Hallbom som tillsammans med sin styrelse ska hålla den unga liberala fanan på ön.

VÄRVARTÄVLING

Under hösten har LUF haft värvartävling runt om i landet där distrikt tävlat mot varandra i 4 grupper beroende på storlek.

Vinnare:

Grupp 1: Väst (70)

Grupp 2: Uppsala (21)

Grupp 3: Örebro (20)

Grupp 4 Västernorrland (13)

Sofia A. Hallonquist, foto: Privat

NY PERSONAL PÅ KANSLIET!

LUF har anställt en ny resande ombudsman (ROMB) och det är Sofia A.Hallonquist. Hon kommer att ha ett övergripande ansvar för medlemsvärvning och medlemsvård. Kanske träffar du henne på kampanj i ett distrikt, eller på en styrelseutbildning nära dig!

Sofias bästa värvningstips:

- Våga fråga dina kompisar, syskon och kusiner! Det är bara en fråga och det värsta som kan hända är att du får ett nej.
- Påminn om att medlemskapet är gratis
- Man måste inte engagera sig och gå på möten, man kan vara med och bara stötta oss genom sitt medlemskap, det hjälper organisationen väldigt mycket!
- Berätta om liberalism som ideologi! Frihet, öppenhet och valfrihet går alltid hem!
- Om du får ett nej, fråga varför hen inte vill gå med i LUF. Kanske känner hen att hen inte har tiden, då kan du säga att hen inte måste engagera sig!
- Våga fråga Våga fråga Våga fråga Våga fråga Våga fråga Våga fråga Våga fråga

HÄNT I LUF-VÄRLDEN:

Amman – IFLRY-Kongress

Mellan 8:e och 11:e December träffades unga liberaler från hela världen i Jordanien, Amman. Där diskuterades liberala lösningar på globala utmaningar, erfarenheter delades, kontakter knöts och fyllnadsval gjordes till styrelsen. LUF:s delegation bestod av Soma Hoss, Olle Johnsson och Amanda Kanange. Dessutom fanns IFLRY:s Vice President Anders Rehnberg på plats och LUF:s förra ordförande (numera ambassadör i Jordanien) Erik Ullenhag hälsade på.

Sofia

2016 firade vårt bulgariska systerförbund, Movement of rights and freedoms youth, sin 18-åriga födelsedag. LUF:s Anders Rehnberg var där, deltog i ett seminarium och gratulerade från LUF. MRF Youth är inte bara det starkaste liberala ungdomsförbundet på Balkan, med sina nästan 20 000 medlemmar är de också det största i hela Europa.

Norge och Danmark

Precis som Nordens relationer är viktiga så är LUF:s relationer med våra nordiska systerförbund vanliga. På vår kongress deltog personer från Unge Venstre i Norge och Radikal Ungdom i Danmark. Vi vill inte vara sämre så under hösten har LUF:are deltagit på bådas kongresser.

Haag

I början av December arrangerades en gemensam träning mellan ungdomar från Europa och Mellanöstern i Haag. En viktig möjlighet för politiskt aktiva från väldigt olika regioner att stärka varandra. LUF:s deltagare var Olle Johnsson och Soma Hoss.

Tallin – LYMEC-kongress

I höst hade vår Europeiska paraplyorganisation, LYMEC, sin kongress i Estlands huvudstad Tallinn. För LUF deltog Cecilia Baggessen Gyllunger och Dan-Aria Sucuri. Denna kongress firades också LYMEC:s 40 års jubileum.

Warszawa – ALDE-kongress

I december var Anders Rehnberg, Dan-Aria Sucuri och Anders Viking Pettersson på ALDE-partiets årliga kongress i Warszawa. (Läs mer på sidan 16)

Från vänster: Olle Johnsson, Soma Hoss, Erik Ullenhag, Anders Rehnberg och Amanda Kanange i Amman på IFLRY-kongress där det för

Porträttet: Emma Holten

INTERVJU: ROBIN NYMAN

Ett blåsigt Köpenhamn, Amagerbrogade.

”Till: Emma Holten”

”Där. Är ganska lång och har en mörkblå jacka”

Hon är sen. Det är förståeligt, med hennes pressade schema.

Under det senaste året har hon ägnat mycket tid åt att göra media. Fler av veckans dagar spenderar hon på tåg, bussar och flygplatser, på väg till föredrag och seminarium. Allt för utveckla och sprida sitt aktivistiska projekt. Utöver aktivismen arbetar hon som redaktör på den feministiska tidskriften Frikktion. Ambitionen med den är att fylla ett hål på den danska mediemarknaden. Feminism, trans och könsroller är nämligen ämnen som ofta, medvetet eller omedvetet, försummas av de större magasinerna och dagstidningarna.

Det projekt Emma driver för kallas ”SAMTYCKE”. Allt började en oktobermorgon 2011. Hon kunde inte komma in på sitt mejl- eller Facebookkonto. De var hackade. Någon eller några hade spridit privata intima bilder på henne. Bilderna spreds som en löpeld över internet. Snart hamnade de även siter för så kallad hämndporr. När hon äntligen lyckades logga in på sina konton möttes hon av hundratals

mejl. Många hånade henne. Andra hotade med att skicka bilderna till hennes föräldrar eller chef. Någon erbjöd sig att ha sex med henne om hon skickade fler bilder. Flera ville bara påpeka vilken slampa hon var. Upplevelser som följde henne i flera år.

Hösten 2014 bytte Emma helt taktik. Hon skrev en artikel om sina upplevelser och fotografen Cecilia Bödker tog nya nakenbilder av Emma som publicerades ihop med artikeln. Samtyckesprojektet var fött. Projektet försöker belysa vad samtycke och nakenhet faktiskt innebär. Varför finns hämndporr som fenomen? Projektets grundtes är att frånvaron av samtycke är en förutsättning för skambeläggning och trakasserier. Något som även återspeglas i vår kultur.

När jag minst anar det dyker hon upp bakom en för Amager så karakteristisk tegelvägg. Vi utbyter artighetsfraser och hon ursäktar sin sena ankomst. Jag förklarar att Liberalerna lättast går att jämföra med Radikal Venstre. Efter att ha figurerat i Politiken, Danmarks största liberala dagstidning, är hon välbekant med socialliberalismen. Och enligt egen utsago uppskattar hon alltid ett liberalfeministiskt perspektiv på sitt arbete. Själv befinner hon sig dock till vänster, men partipolitiken lockar

inte. Hon trivs bra med den friare tillvaron som aktivist- och journalistrollen erbjuder.

Emma är delvis svensk och spenderar mycket tid i Sverige. Senare i veckan ska hon återigen till Stockholm för att föreläsa. Denna gång på en konferens om IT-säkerhet. Den senaste tiden har Samtycketsprojektet skiftat en aning. Numera berör hon även generella rättigheter på internet och hur ökad övervakning påverkar samhällsdebatten.

Projektets grundfrågor kommer dock alltid att ligga henne varmast om hjärtat.

– Att stärka unga kvinnors rättigheter och åskådliggöra övergrepp som sker var projektets kärna och kommer alltid att vara viktigast för mig.

Fanns det ett specifikt ögonblick som fick dig att starta upp samtyckesprojektet?

– Samtyckesprojektet var något som växte fram gradvis. Däremot kan jag tydligt peka ut när jag behövde feminism i mitt liv. När de här bilderna spreds lade jag, till en början, ned ganska mycket tid på att försöka stoppa spridningen. En dag skrev jag till en hemsida som enbart hade hämndporr. Det var deras marknadsmodell. Jag

bad personen som drev sajten om att plocka bort bilderna. Jag redogjorde för hur besvärligt och traumatiserande det var för mig. Han svarade mig: ”Om du inte ville att det här skulle hända, skulle du inte varit en sån stor hora till att börja med.” Där, började jag förstå att det här faktiskt inte enbart handlade om mig. Han tyckte att jag förtjänade allt som hade hänt mig och jag tror att jag där och då upptäckte att han hade ett generellt problem med kvinnor, inte med mig. Att förstå att det inte var ett individuellt problem mellan mig och honom, utan snarare ett strukturellt problem i hur han ser på människor som mig [kvinnor] var ett viktigt uppvaknande för mig. Det innebär dessvärre något att jag är kvinna. Det är orsaken till att det här kunde hända. Insikten om att vara del av en grupp var inte något som hade varit en central del av hur jag resonerade tidigare. Jag hade tidigare önskat att vara en individ, men om en person tvingar in mig i en grupp ligger det utanför vad jag påverka. Den här upplevelsen, sammantaget, har påverkat hur jag tänker kring förtryck och hur vi kan komma till en värld som är mer individualiserad.

Du påpekar ofta en skillnad mellan de bilder som först lades ut och de som du publicerade i samtyckesprojektet. Varför är den skillnaden så viktig? Många kanske skulle resonera: nakenbilder som nakenbilder.

– Det är där våldet ligger. Grunden till att jag gjorde samtyckesprojektet var att jag upplevde att debatten kring människor som blivit utsatta för det här, människor som jag, var helt off. Att unga tjejer tog nakenbilder var någonstans ett uttryck för narcissism, eller ännu värre, en urspårad sexualitet. Det var ett enormt fokus på bildernas innehåll. Bara för att det handlade om sex var vi inte kapabla att se på det hela som en principiell fråga. I det här landet har vi rätt till samtycke. För mig är det faktiskt inte svårare än så. Det viktiga med samtyckesprojektet var att visa på att det inte är en fråga om att vara naken. Jag har inga problem med att vara naken offentligt. Det är bara ett beslut jag ska ta själv. Jag är väldigt tacksam över att ordet samtycke har blivit ett kärnord i min aktivism. Ordet går att applicera på många andra rättighetskränkningar som sker. Samtycke kan den inte graderas; det finns samtycke och frånvaro av samtycke. Det finns också en aspekt av att jag förlorar kontrollen. Problemet är inte nödvändigtvis att någon ser mina bröst. Problemet är att samhället skuldbelägger förlusten av kontroll och ålägger individen ansvaret att handskas med förlusten.

Det är väldigt få som explicit skulle säga att kvinnor inte har rätt att göra de saker du nämner. Men ändå fördömer många det i praktiken, varför tror du att det är så?

– Ja, även personer från Det Ethiske Råd (dansk rådgivning som har i uppdrag att bistå Riksdagen och myndigheter) och polistjänstemän förmedlar den bilden. Jag tror att många tänker på det hela som en fråga om "risk assessment". Att vara kvinna ser man som en position där man har alla rättigheter en medborgare har, men konstigt nog också en position som präglas av att man inte ska göra saker där man riskerar att få sitt samtycke krängt. Jag tycker att den synen vittnar om en total frånvaro av ambition för hur vårt samhälle ska se ut. Det vittnar också om en problematisk relation till de personer som begår samtycktesbrotten. Vad är det egentligen som motiverar en människa till att göra det som jag blev utsatt för? Vad motiverar personer till att

foto: Robin Nyman

Det finns en ACCEPTANS för det i vår kultur och det gör att unga tjejer inte fullkomligt kan nyttja sina RÄTTIGHETER. Så resonerar vi inte med annat.

fortsätta att kränka mig? För mig är det elefanten i rummet. Det finns en acceptans för det i vår kultur och det gör att unga tjejer inte fullkomligt kan nyttja sina rättigheter. Så resonerar vi inte med andra rättigheter.

Åganderätten exempelvis?

– Exakt. Tänk om vi skulle säga till folk: ”Du har rätt att ha en platt-TV, men du ska veta att den kan bli stulen, fundera verkligen på om ska ha den!”

Kvinnors rättigheter är alltså inte är sedda som ”riktiga” rättigheter?

– Nej, det tror jag inte. Återigen är det en fråga om rättigheter och privilegier. Många ser kvinnors rätt att inte utsättas för våld eller övergrepp, som något hon kan riskera att förlora om hon blir för full, eller som i mitt fall tar nakenbilder. De är inte absoluta rättigheter hon besitter.

Vad tror du det beror på?

Idén om kvinnor som delvis ansvariga i att skydda sig själv mot våld tycker jag är en grov inskränkning i kvinnors handlingsfrihet och vardagsliv. Det är också alltid offret som ska behöva förklara våldet eller samtyckesbrottet. Det tycker jag är väldigt intressant.

Som du gör för mig just nu exempelvis?

–Haha, precis! Jag har förvisso tagit på mig den rollen själv, så det är okej. Jag tar också på mig den så att andra ska slippa. Jag får alltid frågor om vad som har hänt mig och det vittnar om en samhällsdiskurs där det är offrets roll att förstå

och förklara varför man görs till offer. Vilket riskerar att osynliggöra ansvaret den som begått övergreppet har. Det anser jag är en enormt farlig process.

Jag tänkte att vi skulle prata om något mindre roligt nämligen alla de kommentarer du får. Hur många kommentarer och mejl får du uppskattningsvis?

– Cirka två om dagen. Har jag skrivit en artikel är det ännu fler. Det är även då det kommer flest hot. Den stora skillnaden är väl att jag har numera har mer makt och inflytande och att folk därför drar sig för att skriva den typen av kommentarer.

Det är över 1000 kommentarer per år...

–Som är obehagliga... ja, säkert.

Tänker du någonsin på dem på det sättet? Det är väldigt många.

– Ja, det händer. Samtidigt har jag blivit trakasserad på internet i snart fem år. Jag skulle inte säga att jag har vant mig, men jag ser det nog som något som motiverar mig att fortsätta arbeta. Det blir väldigt tydligt att mitt arbete behövs. Det blir väldigt tydligt att det är ett strukturellt problem. Personer som skriver kommentarerna gör det för att hindra unga kvinnor från att delta i debatten. Jag tror att jag har utvecklat en strategi i stil med: Jag vet att det finns sexister. Jag vet att det finns personer som trakasserar andra människor. Många trakasserar mig, men de känner inte mig och det kommer de aldrig att göra.

Jag tror egentligen inte att min situation är annorlunda från andra kvinnors som tar plats i det offentliga rummet och inte låter sig förtryckas. Dessa kvinnor har alltid framkallat irritation. Numera är de bara lättare att kontakta dem.

Att skriva den typen av kommentarer efterföljs kanske inte heller av en enorm moralisk förkastelse från omgivningen? Många av dem som skriver kommentarer till dig och delar dina bilder är i brist på ett bättre uttryck "vanliga killar". Killar med flickvänner, systrar och mammor. Mellan fotbollsträningen och middagen passar de på att skriva sexistiska kommentarer. Hur har vi hamnat där?

– Det är en väldigt intressant fråga! Jag tror att det är många olika saker som samvarierar i det här fallet. Internet erbjuder en distans och därmed en avhumanisering. Det blir lättare att försöka utöva makt. Det var något jag upplevde när jag blev utsatt för porr utan samtycke. Det är alla möjliga typer av män som hör av sig till mig; det är pappor; det är studenter på Köpenhamns universitet; alla möjliga. Det är också så jag uppfattar sexismens strukturella natur. Det är alltså inte bara frågan om människor som saknar makt. Välmående män med makt har också problem med kvinnor. Det försöker jag nog fortfarande att förstå, tror jag. Jag tror också att vi är fel ute när vi beskriver eller skildrar internet som en förstärkt version av verkligheten. Internet är nog en ganska god indikator på sexismens roll i samhället. De hållningar som tar sig i uttryck på internet har alltid florerat i samhället, nu syns de bara.

Jag tänkte att vi ska avsluta med att blicka framåt. Historien är någonstans vad den är. Vad är nästa steg för feminismen, enligt dig?

– Att uppnå rättigheter för kvinnor genom att påpeka att de är människor är fortfarande en kamp vi utkämpar. Det är inte frågan om några sär rättigheter. Det som känns relevant för mig och också är feminismens styrka är att vara en mötesplats för olika perspektiv. Det viktigaste

för feminismen i Norden är att hålla fast vid sin ambition och inte börja leva på gamla meriter. Att man fortsätter se feminismen som en i sig utopisk process. Vi kan alltid göra saker bättre.

Avslutningsvis: Vad skulle du vilja säga till unga feminister som läser den här texten?

– Använd skönlitteratur och konst för att förstå hur det är att vara andra människor. Konsten har en för liten roll i dagens feminism. Den är det bästa sättet vi har att förstå andra människor.

Finns det något annat du skulle vilja tillägga?

– Fokusera alltid mer på andras frigörelse än din egen. Du kommer att må bättre!

Jag och Emma skils åt och jag funderar på vad jag kan ta med mig tillbaka till den svenska debatten. Vad kan liberala ungdomspolitiker lära av aktivister?

För att förstå den dagspolitiska debatten kring feminism, måste först förstå vår historia. Under 1900-talet fick kvinnor långsamt rättigheter förankrade i lag, arbetet för socialt lika möjligheter är färskare än så.

Rättigheter som upplevs självklara i dag, var befängda vid upprättandet. Vi liberaler måste tillsammans identifiera rättighetskränkningar och fortsätta arbeta för adekvat lagstiftning på det här området.

Låt oss alla verka för att ytterligare en rättighet kan läggas till historieböckerna. Rätten till sexuellt integritet, även på internet.

Always look on the bright side of life

TEXT: HANNES RUDSÄTER

I Monty Pythons Life of Brian, en surrealistisk tolkning av Jesus tid på jorden, väntar huvudkaraktären, Brian, på att dö. Plötsligt brister mannen på korset intill ut i sång:

”Always look on the bright side of life,
If life seems jolly rotten,
There’s something you’ve forgotten,
And that’s to laugh and smile and dance
and sing.”

I Trumps, Daeshs och klimathotets tidevarv är frågan: Finns det skäl att vara optimist idag?

Samtalsklimatet

Huvudförklaringen till att Donald Trump vann presidentvalet är att det finns enorma klyftor i det amerikanska samhället. Ingen har brytt sig om folket, säger man. På samma sätt låter det i Sverige. ”Vi måste ta människors oro på allvar”, är allas nya slogan. Både statsminister och oppositionsledare slår fast att någonting gått sönder i Sverige de senaste åren.

Fredrik Reinfeldt sa i början av 2016: ”Jag

har ägnat några månader åt att träffa folk, i detta kollapsens land, och fråga dem hur julhelgen var; Hur var det att fira jul i kollaps? Brann granen? Tog maten slut? Ramlade huset ihop innan ni kom in genom dörren?”. Med en lugn, sansad röst ställde sig den statsmannamässige en berättigad fråga: Hur har vi märkt av flyktningkrisen? Det sittande statsminister och oppositionsledare sysslar med – att berätta för oss väljare hur oroliga vi är – är det som på riktigt befäster oron. De flesta röstar inte på Trump eller Åkesson för att de i sina egna liv upplevt försämringar förorsakade av flyktingsituationen – utan för att de fått förklarat för sig att de upplevt dessa försämringar. Det är dags att utmana den populära pessimismen – och se det fantastiska i världen. Always look on the bright side of life!

Fattigdom, utbildning och jämställdhet

Denna text undersöker världsutvecklingen utifrån FN:s åtta millenniemål. De sattes 2000 och skulle vara uppnådda 2015.

Det första målet handlar om att undanröja fattigdom och hunger. Här kommer

pessimisten säga: 700 miljoner människor lever i extrem fattigdom. Den rikaste procenten äger mer än resten av världen tillsammans. En optimist kan då svara: Förfärligt! Men visste du att andelen människor som lever i extrem fattigdom har minskat från 37 procent 1990 till 9,6 procent 2015? Vi är nere på ensiffriga heltal!

Millenniemål nummer två slår fast att alla barn ska ha tillgång till grundskoleutbildning. Inte uppnått, konstaterar pessimisten. 2012 var det nämligen hela 58 miljoner barn som inte fick gå i skolan. Den med vakna ögon ser att siffran år 2000 var långt mycket värre - 100 miljoner, att andelen barn som börjar skolan har stigit från 83 till 90 procent och att förändringen i Afrika söder om Sahara är helt fantastisk (från 54 till 78 procent).

Det tredje målet behandlar jämställdhet. Här finns faktum som att kvinnor i alltför många länder fungerar som omyndiga ägodelar till sina makar och att sysselsättningsgraden bland kvinnor ökar för långsamt. Här finns också andra faktum. År 2000 började 91 flickor på 100 pojkar skolan. Idag är siffran 97 på 100. Dessutom har andelen kvinnor

i världens parlament stigit från 14 till 22 procent. Framsteg är sällan totala, överallt och hela tiden, men tydliga för den som letar efter dem.

Hälsa

Varje år dör nästan tre miljoner barn under sin första månad i livet. Så hemskt att ord saknas. Jämförelser med historien illustrerar på samma gång något mirakulöst: 1990 dog drygt 12 miljoner barn innan de fyllt fem. 2012 var siffran 6,6 miljoner.

Det femte målet har ansetts vara ett av de svåraste att uppnå; Att minska mödradödligheten med tre fjärdedelar. 2013 dog nästan 290 000 kvinnor i samband med förlossningar och graviditeter. Utan att negligera det: Sedan 1990 har faktiskt mödradödligheten minskat med inte mindre än 45 procent.

Millenniemål nummer sex syftar till att stoppa spridningen av hiv och aids. Kanske har du hört att antalet människor som lever med hiv/aids fortfarande ökar. Det är sant - men inte så hemskt som det låter. Orsaken är nämligen i hög grad

bromsmediciner. Sedan 2004 har antalet smittade med tillgång till bromsmediciner mot hiv/aids tjugofaldigats. Med andra ord: Fler överlever. Det är vidare ett faktum att färre och färre nysmittas i hiv/aids. Medellivslängden i världen har för övrigt stigit från knappa 50 år 1950 till 62 1980, för att idag ligga på 71 år.

Hållbar utveckling och bistånd

Mål sju handlar om hållbar utveckling. Här måste sägas att problemen är stora. Koldioxidutsläppen var 46 procent högre 2011 än 1990 – och Donald Trump gick till val på att förneka alltihop. Under 2015 samlades ändå världens ledare kring tre viktiga överenskommelser (Parisavtalet, FN:s 2030-agenda och Addis Abeba-Action Agenda), vilket är tecken på kunskap kring och enighet i frågan.

Samarbete kring handel, bistånd och skuldavskrivningar. Det är vad det sista målet behandlar. Också här finns naturligtvis utmaningar. 2015 var emellertid det totala biståndet i världen högre än någonsin och 40 av de fattigare länderna har fått sina skulder avskrivna sedan 1990. Även om Donald Trump nu utgör ett hot mot frihandeln har vi på flera håll sett lättnader beträffande tullar och restriktioner, jämfört med för något decennium sedan.

Demokrati

En bild som målas upp av populisterna är att etablissemangen åsidosätter folkviljan till förmån för sina egna intressen. Demokratin är på väg ut för. Finns det fog för att ha den uppfattningen?

Dagens Nyheter publicerade i november en kortfilm om demokratiutvecklingen i världen. DN konstaterade att de starkaste folkstyrena på sistone försvagats. Populisternas förklaring är emellertid en uppenbar förenkling. Tack vare att många enväldiga system bitvis eller helt blivit demokratiska är riktningen globalt sett positiv; Antalet diktaturer blir färre och färre och följaktligen växer antalet demokratier.

Våld

Krig i Syrien. Terrorattentat, både i när och fjärran. Finns något ljus i mörkret?

Svaret är trots allt ja, även om den dystra stämningen dröjer sig kvar. Sedan 50-talet har det noterats en dramatisk minskning av antalet dödsoffer i krig. På senare år har siffran börjat stiga igen. Uppsala Conflict Data Program, Uppsala universitet, konstaterade emellertid i somras att närtidens negativa trend förefaller bruten. Då såg man inga tecken på en fortsatt ökning.

I Västeuropa begås långt mycket färre terrorattacker, och dödstaten är lägre, än under 70- och 80-talen. Viktigt att påpeka är också att ökningen av terrordåd nästan uteslutande har skett i fem av världens mest krigsdrabbade länder (Syrien, Irak, Afghanistan, Pakistan och Nigeria). Internationellt är risken att mördas faktiskt tretton gånger större än risken att dö i en terrorattack. Och på tal om mord, så blir de allt ovanligare. Minskningen sedan 1990 är tydlig. Globalt sker numera sex mord per hundra tusen invånare. Risken att dö i ett terrordåd är alltså en trettiondel av den siffran.

Kanske en läsare nu tänker: Sverige då? Okej att världen förbättrats, men för vårt eget land går det väl ändå utför? Nej. Några veckor efter att regeringen i november 2015 ändrat asylreglerna till EU:s miniminivå konstaterade finansminister Magdalena Andersson att vår ekonomi ”går lika bra som en nyproducerad Tesla”, och att tillväxttakten var högre än övriga nordiska länders, samt även USA:s, Tysklands och Storbritanniens. Motsägelsefullt? Sverige gick inte sönder under alliansregeringen, och ingen misär kommer heller att utbryta under den rödgröna ledningen.

En sammanfattning

Den människa som vill kommer, igår såväl som imorgon, kunna hävda att ”det var bättre förr”. Vårt uppdrag är att då lyfta den positiva utveckling vi faktiskt ser. Naturligtvis innebär det inte att vi ska blunda för problem. Kriget i Syrien är ”jolly rotten”, för att nyttja Monty Pythons ord. Likaså är fattigdom en pina för dem som är fast i den, oavsett hur många andra som fått det bättre ställt. Det ska vi inte skratta eller dansa bort. Däremot borde vi bli bättre på att glädjas åt och uppmärksamma framsteg. De är många – och vi ska belysa vartenda ett av dem varje gång det berättas för oss om hur oroliga vi borde vara. Fredrik Reinfeldt är en som förstått, Brians kompis en annan. När allt verkar nattsvalt är det något vi glömt (”and that’s to laugh and smile and dance and sing”).

foto: Moderaterna

Tro, hopp och EU – ALDE:s kongress i Warszawa

TEXT: ANDERS VIKING PETTERSSON

”Än är Polen ej förlorat. Medan vi ännu lever. Den främmande makt oss rövat. Ska vi ta tillbaka med sabeln.”

Den polska nationalsången berättar en evig kamp för självständighet. Sången skrevs 1797 av Józef Wybicki när nationalhjälten Jan Henryk Dabrowski var ledare för de polska legionerna i Napoleons armé i Italien. Det sägs att Legionärerna ständigt sjöng sången inför ett slag. I det delade Polen blev sången enormt populär och sjöngs under Novemberupproret 1830 och Januariupproret 1863 mot det Ryska rikets styre över landet. Den spreds över Europa och sjöngs av revolutionärer runt om i Europa under Nationernas vår 1848.

”Vi ska korsa Wisla. Vi ska korsa Warta. Vi ska bli polacker. Bonaparte gav exempel. Hur vi ska segra.”

Väster om floden Wisla som delar Polens huvudstad Warszawa ligger stadsdelen Wola. När Warszawaupproret inleddes gick de nazistiska SS-trupperna in i Wola och mördade 50 000 civila i stadsdelen, något som kallats Wolamassakern. Idag upprätthåller Wola en illusion av att fortfarande befinna sig under

kommunistiskt förfall när man ser de enorma miljonprogramsbyggnaderna som faller en tung skugga över stadsdelen medan den gråa himlen skymmer allt solljus. Men i själva verket befinner sig Wola i en övergångsperiod, från att vara ett gammalt industriområde till att bli en modernt affärsdistrikt med höga skyskrapor. Wola symboliserar på sätt och vis hela den resa som Polen genomgått. Från nazismens brutala tyranni, genom kommunismens hårda förtryck till den liberala frigörelsen.

I början av december samlades liberaler från hela Europa för att delta på kongress för paraplyorganisationen ALDE, Alliance of Democrats and Liberals for Europe, som samlar Europas liberaler under ett och samma tak. Vårt besök kunde inte komma vid en lägligare tidpunkt. Det nationalkonservativa och högerpopulistiska partiet Lag och Rättvisa (PiS) vann presidentvalet och parlamentsvalet 2015 och har sedan dess skakat om hela den polska demokratin. De började med att ändra lagen som reglerar författningsdomstolen genom att minska dess makt och inflytande. De pekades ut av PiS för att vara allt för lojala mot den tidigare regeringen och ansågs även förhålla processen för den förändring

Än är Polen ej FÖRLORAT. Medan vi ännu lever. Den FRÄMMANDE makt oss rövat. Ska vi ta tillbaka med SABELN.«

PiS ville genomföra. Samma gäller de statligt ägda medierna där PiS genomfört nya lagar som gett dem större kontroll och inflytande över dem. De vill även förbjuda abort oavsett skäl, Polen har redan idag en av de mest restriktiva abortlagstiftningarna i Europa. Det är ett annat Polen som de vill bygga, långt ifrån den liberala och västorienterade riktning som landet tagit efter Kalla kriget. Denna kongress är därför inte bara ett kärt släktbesök för alla medlemsorganisationer att träffas och umgås. Det är en avgörande tidpunkt för den liberala rörelsen att samlas och enas kring vilket Europa man vill skapa.

Det polska liberala partiet Nowoczesna (.N) som inte bara var värdar för kongressen utan en av ALDE-partiets nyaste medlemmar. Partiet bildades så sent som i Maj 2015 och fick redan på hösten samma år 7,6% i parlamentsvalet och fick 31 platser i Sejmen. Nowoczesna betyder Modern, deras logotyp är namnet med en punkt före ordet vilket ska symbolisera en ny början. Man vill avsluta ett kapitel av reaktionär politik och blicka mot framtiden. Som den liberala och progressiva kraften i det djupt religiösa och konservativa Polen är partiet kontroversiellt. De är för fria aborter, registrerade

partnerskap för homosexuella samt det mest EU-vänliga partiet i landet. I de senaste opinionsundersökningarna ligger de runt 20% och utmanar PiS om den framtida riktningen för landets framtid.

Besöket på ALDE-kongressen är inte bara till för att nya partier ska lära sig av äldre. Det är även för de länge etablerade partierna som tappat fart att hitta ny energi och kunna ta stå fast vid liberala värderingar trots de högerpopulistiska vindarna som blåser i Europa. Liberalerna och Centerpartiet står ensamma kvar i den politiska mitten som tidigare varit ganska trång. Reinfeldt som tidigare lett de borgerliga partierna under Alliansen som ett liberalt alternativ för Sverige har nu blivit utbytt mot Anna Kinberg Batra som allt mer är beredd att kompromissa med samtidens strömningar. Kristdemokraterna har bytt ut den skojfriska Göran Hägglund som drev en centerorienterad kristdemokratisk linje, mot den allvarlige Ebba Busch-Thor som står längre till höger med en tydlig konservativ profil. Det är tydligt att inget kan bli som förr i Alliansen. Därför är besöket i Warszawa så viktigt för oss svenska liberaler att lyfta blicken från Sverige och få nya perspektiv från tillvaron. Sverige

är inte det enda land som har två liberala partier som är medlemmar i ALDE-partiet. Däremot är det få som samarbetar så nära som vi och Centerpartiet. Någon vecka innan kongressen hade Estlands liberale premiärminister Taavi Rõivas från Reformpartiet tvingats avgå och ersatts av Jüri Ratas från Centerpartiet som också är medlemmar i ALDE. I Danmark är situationen liknande, där har man sedan tidigt 80-tal alltid haft ett liberalt parti i den danska regeringen där Radikale Venstre är med på vänsterkoalitionen och Venstre på högersidan. Spanien skillnaden inte en höger-eller vänsterfråga, utan en konflikt om katalansk självständighet. Märkligt nog är båda partierna katalanska men skiljer sig i den känsliga frågan, vilket har skapat en konflikt mellan partierna. Det man slås av under kongressen är vilken stor uppgift vi liberala partier står inför och vad som står på spel. Den liberala demokrati som generationer före oss kämpat så hårt för är på väg att urvattnas av högerpopulister. Samtidigt som västerländska värderingar som frihet, öppenhet och mångfald är hotade av nationalkonservativa. Under denna insikt blickar jag mot Centerpartiets delegation och funderar om vi har alldeles för mycket gemensamt för att på

hemmaplan bråka om vem som är mest liberal medan världen omkring oss är på väg att vilja förgöra allt vi värnar om. Kanske är det dags att den svenska liberalismen samlar sig istället för att bedriva en tävling i ideologisk prestige.

Men även andra liberala partier i ALDE behövde komma till Warszawa för att få ny kraft. De brittiska Liberaldemokraterna som haft en tuff period med stort nederlag i parlamentsvalet 2015 och Brexit-omröstningen som slutade i ett EU-utträde fick redan under den första dagen på kongressen äntligen en positiv nyhet. I Londondistriktet Richmond Park hölls ett fyllnadsval till parlamentet där den liberala kandidaten Sarah Olney vann överraskande. Richmond Park har tidigare varit ett konservativt fäste, men genom att göra valet till en andra folkomröstning om Brexit lyckades Olney vinna med en EU-positiv agenda. Resultatet bör oroa premiärminister Theresa May, en långdraget Brexit-process kan leda till att Conservatives tappar röster till liberala krafter som vill få fram en andra omröstning. Britter börjar allt mer se konsekvenserna av folkomröstningens utgång samtidigt som allt fler åter blir positiva till EU. För de liberala britterna

kanske denna långa ökenvandring är på att ta slut.

Guy Verhofstadt, som är gruppleadare för ALDE-gruppen, utstrålar det hopp och den entusiasm som Europas liberaler behöver. Under sitt tal på ALDE-kongressen. Han börjar att tala om år 2016 som präglats av tragedier som terrorattentaten i Bryssel, Orlando och Nice, men att den största tragedin av alla är det pågående kriget i Syrien som genererar nya offer varje dag medan omvärldens visar på en oförmåga att stoppa det. Han fortsätter att beskriva den situation vi nu befinner oss i och det motstånd från nationalister och populisterna vi möter. Problemet är att Europa idag inte är en levande demokrati, utan en paralyserad vetokrati. Skeptikerna tror inte på EU för att det inte levererar, men i själva verket är det skeptikerna själva som står i vägen för de reformer som är nödvändiga. Skillnaden mellan liberaler och den oheliga alliansen mellan EU-skeptiska socialister och konservativa är hur man ser på EU:s roll framöver. I framtiden kommer EU:s starkaste ekonomi Tyskland vara en mindre betydande ekonomi i förhållande till världens nationer. För att framtiden inte ska glida oss ur händerna är därför

ett starkt europeiskt samarbete avgörande för vårt kommande välstånd. Det handlar inte om att bygga en superstat där alla länder ska böja sig ner för Bryssel, utan det handlar om att säkra ekonomiskt välstånd för kommande generationer framöver så det inte slutar som i historieböckerna när Europa hamnade i djupa kriser. Med detta i baktanken vet vi vad som står på spel. Än är Europa ej förlorat.

Är det Timbros fel att Liberalerna blivit Socialdemokraterna?

TEXT: MAX SJÖBERG

Aldrig tidigare har det varit så enkelt som idag att hitta liberala forum att förkovra sig i. Trots rödgrön regering och en växande Sverigedemokrati kryllar det av kloka, liberalt sinnade personer och grupperingar som mer än gärna och ofta högljutt bidrar med konsekventa, ideologiska resonemang om liberalismen, dess framtid och landet Sverige.

Det är människor som inte drar sig från att navigera långt utanför den beryktade åsiktskorridoren. Sådana som skriver lysande essäer åt Fores, bjuder in till boksläppsmingel om perifera ämnen, som salongsberusat panelsamtalar, driver bloggar och Youtubekanaler eller formulerar vassa ledartexter som kan sätta agendan för samhällsdebatten i veckor. Den ideologiska debatten flödar som aldrig förr på olika arenor i samhället men på en plats lyser den med sin frånvaro – i de politiska partier som så gärna vill kalla sig liberaler och kanske främst i partiet Liberalerna (tidigare Folkpartiet).

I denna essä görs ett nedslag i vad som är dagens ideologiska rörelse och dess totala

avsaknad av parti-ism. I centrum för diskussionen är ett parti och en partikultur som svälter i avsaknad av ideologisk debatt och riktning. Slutsatsen som formuleras är att det existerar en avgrundsdyb, och växande, diskrepans mellan nutida liberala tänkare och opinionsbildare och vad som sedan blir liberal partipolitik.

Detta kommer av flera orsaker. Vägen till toppen i ett politiskt parti är inte så rak och meritokratisk som man kan önska – ofta premieras kommunföreningens ordförande Gösta, 69 år, när listor ska sättas, ombudsplatser fördelas eller någon ska intervjuas av lokaltidningen om partiets syn i olika ”framtidsfrågor”. Gösta har inte sällan kokat kaffe på alla möten sedan millenieskiftet och brukar agera hundvakt när andra partiaktiva är bortresta.

Att dessa Göstor tenderar att ha en politisk kompass som snarare pekar mot ”mer resurser till kulturskolan för den tycker jag är viktig” än åt det ideologiska hållet tycks ofta vara en mindre besvärande omständighet än risken att bli av med den

TIMBRO?

som kokar kaffe. Under ens tid som politiskt aktiv ser man inte sällan unga och hungriga förmågor bli åsidosatta till förmån för Gösta och hela hans släkte.

Att läsa protokoll från senaste kommunfullmäktige, diskutera hur kön till kulturskolan kan kortas och dricka blaskigt kaffe är ofta varken särskilt roligt eller stimulerande. Tyvärr är det dessa möten och tvådagarskonferenser i Tierp med rubriker å ”En levande region – hur når vi dit?” ofta nödvändiga för att bygga de nätverk inom partiet som sedan tar en uppåt. Istället för en bra liberal policy som värdesätter kunskap och förmåga att tänka nytt har det utvecklats ett meritokratiskt forum där meritokrati allt som oftast likställs med att den som är mest folkrörelseaktig uppmuntras mest.

Om man efter långa och tråkiga möten ändå lyckas knipa åt sig en plats i en styrelse eller som ombud på en partikongress så kommer insikten snabbt att den ideologiska takhöjden är lägre än man anat. Visioner är bra, men socialliberala ”verklighetsförankrade” lösningar tycks

alltid vara snäppet vassare när det kommer till kritan. Liberalerna är idag ett parti översvämmat av denna inställning, svältfött på ideologiska visioner till förmån för bortförklaringar om pragmatism och verklighetsförankring.

Det finns många push-faktorer som driver bort brinnande ideologer från den policybaserade partipolitiken, men det hade varit mindre alarmerande om det inte samtidigt fanns en uppsjö av lockande pull-faktorer. Att det erbjuds så många andra, måhända ibland perifera men ständigt ideologiskt högtflygande och intellektuellt utmanande, forum för brinnande liberaler utanför det partipolitiska träsket skapar stora problem för de partier som i någon form av självbevaringsdrift borde vara väldigt benägna att attrahera just dessa individer.

Att försöka övertyga Gösta om att en ny multisportsarena i kommunen kanske inte är ett liberalt valbudskap att satsa på hade varit mer uthärdligt om det inte samtidigt pågick ett frihetligt glöggmingel med Fores

tre kvarter bort där det istället diskuteras rättsvetenskap, döda gamla gubbar och dessa gubbars definitioner av frihet.

Det hade varit mer attraktivt att hjälpa kommunfullmäktigegruppen att skriva motioner och artiklar om en lägre kommunalskatt, om inte den tiden istället kunnat användas till att spela in en podcast med sina polare från Fria Moderata Studenter. En pod där ”argumenten är viktigare än åsikterna” och alla politiker vänster om Gunnar Hökmark är att avfärda som socialistiska tokstollar. Och nog hade det varit mindre nedslående att förlora debatterna på Liberalernas kongress om avskaffande av systembolaget, marknadshyror och borttagandet av pappamånader om man inte vet att man kan slippa denna (åtminstone stundtals) trötta och överdrivet progressiva attityd genom att besöka någon av Timbros ideologkvällar.

*”Bohemerna, poeterna är svin
och On The Road den fånigaste skiten jag har
läst
för hjältar och hjältinnor stannar kvar
med ryggen upp mot väggen
bara hud mot vassa eggen
och de rivs och slår och bits
för sina liv eller någon annans
de får ingen belöning
men de kräver ingenting
de bara gör biter ihop och håller käften”*

sjunger Joakim Berg, sångare i rockbandet Kent, på deras singel På drift? Att instämna helt i det vore givetvis en djupt orättvis (och direkt felaktig) sågning av de många liberala opinionsbildare som varje dag jobbar för att förskjuta den politiska debatten i en mer frihetlig riktning, men den sätter ändå fingret på något. Våldsanspelande metaforer

är måhända vänsterns paradgren, men även högern hade mått bra av fler eldsjälar som slogs, bets och revs för frihetliga ideal i talarstolar och på partimöten på olika platser i vårt avlånga land.

*”Centerpartiets ledning (borde) nu samla sig
och våga stå upp för tankarna i förslaget till
nytt idéprogram”*,

uppmuntrade Fredrik Segerfeldt och Johan Norberg i en debattartikel 2013. Året därpå konstaterade samme Segerfeldt att

*”Den frihetliga liberalismen har än mer
än tidigare lyst med sin frånvaro under
Björklunds ledning”*

angående Folkpartiets dåliga valresultat. De har båda helt rätt i sina resonemang, men det är ett faktum att många av dem som efterfrågar en mer rakryggad och ideologisk höger inom partierna själva hade kunnat utgöra just denna ryggrad, om de bara valde den vägen.

Visst behövs det liberala samhällsdebattörer som pekar ut riktningen, men också modiga politiker i de liberala partierna som sedan vågar följa den utpekade vägen. För att genom en text i Neo påminna om det marknadsekonomiskt rimliga i att sluta ge miljarder i stöd till våra kulturinstitutioner är bra, men att göra det i talarstolen på Liberalernas landsmöte är bättre. 140 tecken på twitter om sänkt kommunalskatt är bra, men tio gånger bättre är en 1400 tecken lång motion till kommunfullmäktige.

Det kommer sannolikt att vara mindre bekvämt, det kommer kanske att rendera färre glas bubbel till förmån för fler koppar av Göstas kaffe och det kommer många

gångar att vara mindre intellektuellt utmanande än att härleda äganderätten ur ett ideologiskt perspektiv med ett gäng vetgiriga universitetsstudenter.

Jag klandrar därför inte Johan Norberg, Fredrik Segerfeldt, André Frisk, Markus Uvell, Alice Teodorescu eller någon annan av de skarpa personer som nu valt olika former av obundet opinionsbildande på andra arenor framför partipolitiskt engagemang. Inte heller kan Timbro bära hela skulden för den av många upplevda bristen på ryggrad och ideologiskt djup i Liberalerna. Det är ingen dödssynd att erbjuda ett engagemang som är roligare, mer personligt utvecklande och där ens idéer och initiativ uppskattas mer än de gör i Liberalerna. Lika lite erläggs man någon form av moralisk skyldighet att engagera sig partipolitiskt bara för att man råkar ha en tydlig liberal kompass.

Likväl kvarstår det faktum att partier som Liberalerna håller på dö den ideologiska kvävningsdöden, genom frånvaron av skarpa liberaler som vågar stå upp för sina ideal även när det blåser snålt. Det är inte helt oförtjänt, med ett debattklimat som sällan uppmuntrar friska fläktar och med sociala aktiviteter som får kemilektionerna på högstadiet att kännas kittlande och spänstiga.

I en parallell samtid pågår fartfyllda diskussioner på centrala adresser i landets storstäder, där de som skulle kunna bli framtidens ledande politiker bygger resonemang om frihet och rättvisa, där

ingen tanke är för liten för att vridas på i all evighet och där man vågar tänka längre och större än nästa budgetfullmäktige. Det är alla dagar i veckan en mycket mer trivsam och stimulerande miljö, men om de liberala tänkarnas flykt från Liberalerna fortgår ser framtiden för svensk parlamentarisk liberalism mycket mörk ut. Det är något som både Liberalerna och liberalism i Sverige hade mått väldigt illa av.

M-politikern Aaron Korewa brukar uppmåna högern till att våga ta på sig bombbältet och våga hoppa in i fler obekväma diskussioner på nätet. Kanske borde även fler ta på sig blåstället, kavla upp ärmarna och hoppa in i partipolitiken. De demokratiska, parlamentariska kvarnarna må mala sövande långsamt men det är i slutändan igenom dem vi måste baxa våra idéer för att göra vår samtid lite friare.

”Om man låter principer kvävas av pragmatismens alla hinder finns det till slut inget kvar att tro på. Och tror man inte på något finns det ingen anledning att vara politiker”,

avslutar Norberg och Segerfeldt sin text om Centerns idéprogram. Jag instämmer, men vill dra det ett steg längre och vända på resonemanget. Ty den som inte låter principer kvävas av pragmatismens alla hinder har mycket kvar att tro på. Och tror man på något finns det större anledning än på länge att vara politiker, även om basist i dansbandet Liberalerna inte alltid är lika roligt som att vara rockstjärna på Timbro.

Och TROR MAN PÅ NÅGOT finns det större anledning än på länge att vara politiker, även om BASIST i dansbandet Liberalerna inte alltid är lika roligt som att vara ROCKSTJÄRNA på Timbro. «

illustrationer: Thea Andersson

Krönika: Joar Forssell

Jag skriver det här i skenet av julstjärnan, utanför mitt fönster ser jag Tenstas populäraste fotbollsplan. För snart ett halvår sedan mördades en ung man, han brukade sparka boll där och var hos oss mest känd som en fotbollsspelare. För några dagar sedan mördades två andra personer bara ett par tusen meter bort, i Rinkeby. Sverigedemokrater vill få våldet i utanförskapsområden att handla om invandring. Men det är en alldeles för enkel förklaring

Samtidigt som vi i Sverige upplevt en större mediarapportering om upplopp, bilbränder och våldsbrott i våra förorter så minskar brotten generellt och har gjort så under lång tid. Vissa typer av brott har dock ökat, en del av den ökningen har skett i invandrartäta områden. Men samtidigt har brotten ökat också i vårt grannland Finland, ett i hög utsträckning jämförbart land men nästan helt utan invandring. Finland visar att det som förklarar ökning i vissa brott inte är etnicitet, ursprung eller religion utan socioekonomisk utsatthet.

Trångboddhet, bidragsberoende och arbetslöshet drabbar alla typer av människor. I Sverige verkar det dock vara så att socioekonomisk utsatthet särskilt drabbar personer som inte är födda, eller vars föräldrar inte är födda, här. Sverigedemokraternas svar är enkelt: stäng gränsen och fängsla buset. De kallar det att förhålla sig till ”verkligheten”, men de har uppenbart inte förstått verkligheten. Verkligheten är att den socioekonomiska utsattheten som är grogrund för kriminalitet och otrygghet inte avhjälpas med varken batonger eller utvisningspolitik.

Det finns ingen ursäkt för brott och vi ska förhindra att brott begås och lagföra då brott begåtts. Men det varken räcker eller löser grundproblemet, utanförskapet och hopplösheten. Människor i dessa områden är trångbodda därför att det byggs för lite och för dyrt. Därför måste vi avreglera, minska överklagandemöjligheterna och upplåta mer mark för byggande. Dessa människor är arbetslösa därför att LAS gör det svårt att få en anställning. Dessutom har Sverige nästan högst skatt i världen, det gör

foto: Dennis Lindbom

det svårt att spara ihop pengar för att själva ta ansvar över sin situation eller förverkliga sina företagardrömmar. Vi måste släppa in människor genom avregleringar och sänkta skatter, det är socialistisk politik som skapat och upprätthåller utanförskapet.

Sverige är idag ett oerhört välmående och extremt rikt land, men vi har en historia av fattigdom, svält och utsatthet. Bara några generationer tillbaks växte svenskar upp i ett land där människor svält och flydde över atlanten för att slippa misären. Vi reste oss ur detta därför att enskilda människor strävade efter ett bättre liv och efter att uppnå sina drömmar. Men samtidigt som folket reste sig ur misär reste också många år av socialdemokrati murar kring samhället.

Personer som fötts i andra länder startar fler företag än personer som fötts i Sverige,

det är ingen tvekan om strävsamheten och arbetsviljan hos personer som kommit till Sverige eller hit till Tensta från andra länder. Den kraften måste vi liberaler släppa lös. Då krävs det att vi river ner murarna som idag omgärdar arbetsmarknaden och bostadsmarknaden. Då krävs att vi sänker skatterna som idag håller tillbaka människors drivkrafter. Om vi på så vis ger killarna nere på fotbollsplanen verktyg och hopp att själva bygga sin framtid, då tror jag att färre dras in i en våldspirat av kriminalitet. Då får vi både socioekonomisk trygghet och säkerhet från brott.

Kultur – vuxna människors hobby eller ett djupare värde?

TEXT: CLARA EKLÖF

När kultur diskuteras i LUF-sammanhang handlar det nästan alltid om samma saker. Det ältas om att staten inte ska subventionera överklassens operabesök, man gör nämnden för hemslöjdsfrågor till ett typexempel för skatteslöseriet, och avslutningsvis menar man att kultur borde vara självfinansierande och att det inte finns någonting som motiverar statligt kulturstöd för vuxna.

Att ett så intellektuellt ungdomsförbund som LUF har en så oerhört förenklad syn på kultur är i mitt tycke beklämmande. I rapporten "Hundra miljarder" som släpptes i oktober går man så långt att man kallar kultur för "vuxna människors hobbies". Den synen på kultur – som något som saknar egenvärde – är ytterst oroväckande.

Det råder en kraftig förvirring kring kulturbegreppets definition och innebörd. Alltför ofta söker man förenkla kulturbegreppet; å ena sidan reduceras det till att enbart innefatta det som ofta kallas för finkultur; den klassiska kulturen med fokus på opera och Dramaten, besök på

Nationalmuseum och musikstycken av Mozart. Man behandlar den dessutom som om den vore något komplicerat, omöjligt att ta till sig, enbart till för en abstrakt elit. Å andra sidan finns det de som vill likställa kultur med underhållning som om orden vore synonymer. Men detta är ett skevt och alldeles för snävt kulturbegrepp. Kultur må vara ett svårdefinierat ord, men en snabb googling leder till förklaringar såsom "all mänsklig aktivitet", "andlig (konstnärlig) odling" och "socialt överförda levnadsmönster". Kort sagt är kulturen en grundbult i mänsklighetens existens och en stor del av det som gör människan till människa. När det kallas för "vuxna människors hobbies" har man frångått tanken om att kultur har ett större och djupare värde. Man förminskar den till ett fritidsintresse som enbart fyller en funktion för den individ som väljer att nyttja den.

Den skeva synen på kultur är genomgående i rapporten "Hundra miljarder". Under punkten om nedskärningar inom kulturen återfinns följande lydelse: Kultur är bra, trevligt och gör många människor glada

Att förminska det till en HOBBY, något trevligt, eller något som bara "gör människor glada" är OKUNNIGT. «

men bör betalas av de som väljer att nyttja den och inte med våra skattepengar.

Att reducera kultur till något som är "trevligt" är att missa målet. Det ligger farligt nära Lena Adelsohn Liljeroths tanke om att kalla kultur för underhållning istället eftersom kultur enligt henne klingar negativt för många. Men kultur är inte bara underhållning. Kultur är inte bara trevligt. Kultur är ett maktkritiskt medel och en förutsättning för att människan och mänskligheten ska kunna granskas ur olika perspektiv. Det är i kulturen vi speglar samhället och det är till kulturen vi vänder oss för att få en inblick i historiska skeenden. Ett av de främsta sätten att framföra samhällskritik i det antika Grekland var exempelvis genom satiriska skådespel. Det är också erkänt att kultur bidrar till individers utveckling, ökar empatin, ger oss fler perspektiv och bättre förståelse för omvärlden. Inte minst i oroliga tider av krig och flyktingströmmar behöver vi vända oss till kulturen för att förstå vår samtid och historia och beskriva och bearbeta den. Idag när terrorismen ökar och radikaliserings

ungdomar är ett allvarligt problem använder sig flera organisationer av kultur för att nå ut till de som är i riskzonen. Genom att få tillgång till andra människors världar – via filmer, böcker eller konst – kan man förstå sammanhang som man tidigare varit blind för. Alltså skapar kulturen både mening och ger fler dimensioner åt våra liv. Att förminska det till en hobby, något trevligt, eller något som bara "gör människor glada" är okunnigt.

Kulturens immateriella, högre värden kan inte mätas i pengar, men det gör dem inte mindre lönsamma för samhället. Vad spelar det för roll om vi har en välfungerande ekonomi och hög tillväxt om det inte finns något annat som ger mening i tillvaron? Som liberaler bör vi passa oss för att hoppa på den moderna högerens tanke om att det enda värdet som räknas är det ekonomiska och istället fundera över vad det är som skapar meningsfullhet och hur vi kan uppnå det.

Kulturen är livsviktig både på individnivå och på ett övergripande samhälleligt plan.

foto: Folkteatern i Gävleborg

Genom olika kulturella uttryck kan vi spegla både oss själva och vår samtid. Vi vet att ju mer kultur vi tar del av och engagerar oss i, desto fler perspektiv får vi när vi ska utveckla vår förmåga att tänka, analysera och vara kritiska. Det räcker att titta på diktaturer och andra slutna samhällen där tillgången till kultur varit begränsad för att se vad det gör med människors förmåga att tänka kritiskt och självständigt. Genom subventionering av kulturen säkerställer man en mångfald av kulturella uttryck som i sin tur bidrar till att bevara ett sunt demokratiskt samhälle.

Det räcker dock inte att ha många olika typer av kulturuttryck, utan de måste också finnas tillgängliga på många platser. Det blir därför problematiskt när tillgängligheten till kultur försämras. I rapporten skrivs det angående indragningen av subventioner att "[e]n konsekvens av detta blir sannolikt att en del former av kultur blir mindre tillgängliga, att antalet teatrar på landsbygden minskar och att större institutioner kommer att behöva arbeta mer

aktivt för att få sponsorer. Det kan tyckas tråkigt för många, men det är i grunden inte konstigare än att artister eller författare som inte lyckas sälja tillräckligt för att försörja sig slås ut och tvingas sysselsätta sig med något annat."

LUF brukar vara framsynta och ha ett vidare perspektiv än så här. Tillgänglighet är en viktig fråga, och ofta ser man människor uppröras över centreringen kring storstaden. Att landsbygden avfolkas beror ofta på att det finns fler arbetsmöjligheter i städerna, men kan det inte också ha att göra med bristen på kultur? Om man vill att människor även ska bo utanför storstäderna finns det absolut ett värde i subventionering. Ju färre saker att ägna sig åt som finns på en plats, desto mindre lockande är det att bo där.

När det gäller kultur verkar dock inte frågan om tillgänglighet anses särskilt relevant, utan bristen på tillgång avfärdas bekymmerslöst med att "det kan tyckas tråkigt". Märkligt är att man samtidigt

motiverar nedskärningarna inom kulturen med att överklassen inte ska subventioneras, men det är knappast den som drabbas när den lokala teatern försvinner från en småstad i Norrlands inland. Det är intressant att liberaler som ofta är så ovilliga att tala om klass ändå väljer att prata om överklassen utan att definiera vilka den innefattar. Det är en oerhörd förenkling eftersom klassbegreppet är betydligt mer komplext än så och tar hänsyn till flera olika aspekter, såsom ekonomiskt, socialt och kulturellt kapital, och hur dessa påverkar våra liv och möjligheter. För mig är den största klassmarkören i vilken omfattning man fått tillgång till bildning och inte primärt ens ekonomiska status.

Genom att aktivt stödja teatrar på landsbygden ökar tillgången till kultur, och därmed också möjligheten till personlig utveckling och bildning. En liberal grundtanke är att man ska kunna att skapa sig det liv man själv vill leva. Därmed bör man fråga sig om det är i linje med liberala värderingar att låta ekonomiska besparingar begränsa individens möjligheter till utveckling.

I rapporten menar man att "[m]uséer borde, liksom andra former av kulturyttringar, helt enkelt få klara sig på marknadsmässiga villkor". Men vad händer om museerna inte klarar sig på marknaden? Vad händer om Vasamuseet inte kan finansiera sig själv, ska det då bara läggas ner? Är det så enkelt att om det inte finns någon efterfrågan ska heller inte utbud förekomma, och så är det bra med det? Hur ska vi kunna lära oss av historien om den inte finns tillgänglig att studera, och hur ska vi få nya perspektiv om det enda som finns är det vi vet att efterfråga? Vi vet inte alltid vad vi vill

ha eller vad vi behöver, vilket också kan vara två helt olika saker. Ofta faller saker över en, man hittar saker av en slump, och vet inte på förhand vad man kommer uppskatta eller vad som kommer vara av vikt för en. Ett brett utbud av kultur ökar möjligheterna för att man ska få inte bara det man vill ha utan också det man behöver för att förstå sin samtid. Ett kulturutbud enbart styrt av marknaden gör däremot att mycket faller bort – kanske framför allt de smalare och mer samhällskritiska bitarna, eftersom de knappast kommer locka de stora sponsorerna och därmed ha svårt att överleva. Om detta sker kan det på sikt försvaga kulturens maktkritiska roll.

Somliga skulle anse att kulturen inte kan vara maktkritisk så länge den stöts av staten. Men bara för att den stöts ekonomiskt betyder inte det att politiker ska gå in och detaljstyra den. Politikernas uppgift är att företräda medborgarnas intressen och säkerställa att vi har bred tillgång till kultur i hela landet.

Vänstern vill politisera kulturen, liberaler vill lämna den fri – men att lämna den fri innebär inte att vi måste överge den helt och hållet. Varför kan inte liberaler stå upp för en liberal syn på kulturen utan att vilja skära i den? I grund och botten handlar det nämligen inte om hur mycket pengar kulturen ska få eller vad den ska regleras av. När man har insett det står det en fritt att förespråka mer, mindre eller ingen statlig subventionering, men det bör alltid kunna motiveras på annat sätt än att kultur enbart är en hobby eller något trevligt. Insikten om att kultur har ett högre och djupare värde för såväl individen som för samhället bör vara starkt vägledande när det gäller de ekonomiska prioriteringarna.

Posttidning B

Avsändare

Liberala Ungdomsförbundet
Hantverkargatan 25 ÖG
11221 Stockholm

VILL DU SKRIVA I DEN HÄR TIDNINGEN?

Liberal ungdom, tidningen du håller i handen är Liberala ungdomsförbundets medlemstidning som går ut till samtliga medlemmar och ytterligare ett antal prenumeranter.

Att sitta i redaktionen innebär en unik möjlighet att utveckla sitt skrivande och få erfarenheter av redaktionellt arbete. Som redaktionsmedlem får du såväl intervjua, skriva artiklar, recensera och fördjupa dig i dina favoritfrågor som du kan förmedla via tidningen. Vi söker flera olika roller, är du kreativ och duktig på att illustrera eller gillar grafiskt material och arbete så är du välkommen med din ansökan.

Du kan läsa mer om posterna som finns tillgängliga, information om tidningen, och hur du ansöker på vår hemsida – www.luf.se. Vi ses!

följ oss @LUFSE